

REVISTA CĂLĂUZIEREA

Organul Episcopiei ortodoxe române a Vadului, Feleacului și Clujului

Apare sub conducerea unui comitet

Redacția și Administrația :
Cluj, Piața Mallnovski Nr. 18.

DUMINECA ORTODOXIEI

După rânduiala tipiconală a Bisericii noastre dreptslăvitore, întâia Duminecă din Paresimi, numită „Dumineca Ortodoxiei“, are o deosebită însemnătate. Și iată de ce:

La anul 726 după nașterea Mântuitorului, în părțile răsăritene ale vastului imperiu roman, s'a ivit o nouă învățătură, în sensul căreia icoanele Mântuitorului, Preacuratei Fecioare și ale sfinților trebuiau scoase din Biserică și din casele creștinilor, fiindcă cinstirea acestor icoane era contrară și diametral opusă poruncii divine cuprinsă în Decalog: „Chip cioplit să nu-ți faci“!...

Din poruncă împăraților Leon Isauricul și Constantin Copronim, icoanele au fost scoase din biserică și arse, iar aceia cari au îndrăsnit să se opună acestei dispoziții, au fost maltratați schinjuiți în fel și chip.

Războiul acesta „iconoclast“ — cum se numea — a dăinuit mai bine de un secol.

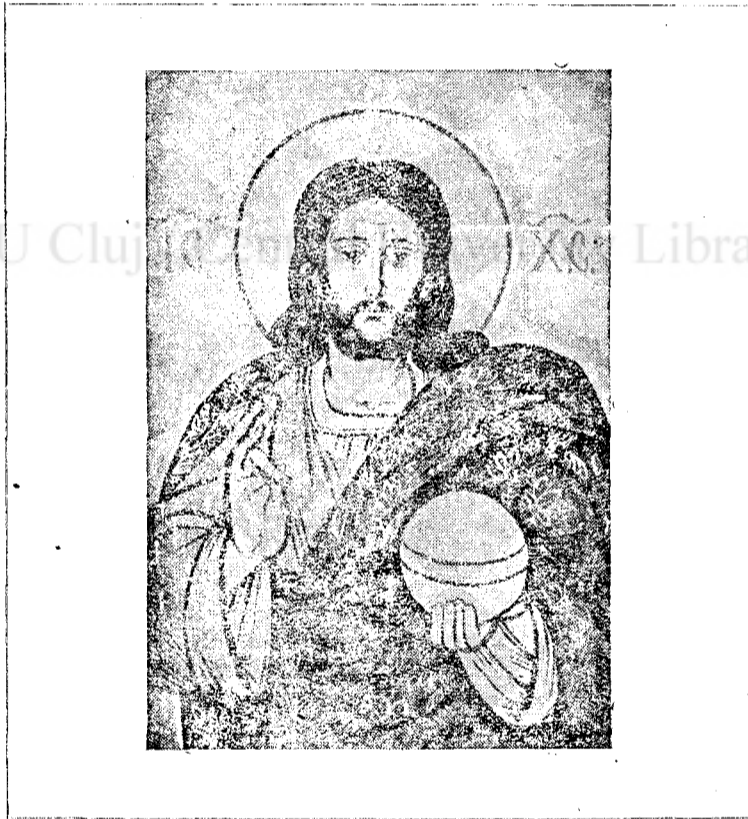
După moartea împăratului Teofil, soția văduvă, împărăteasa Teodora, femeie evlavioasă, ascultând sfaturile și îndemnul credincioșilor, a convocat un sinod, în scopul de a restabili adevărata învățătură în ceea ce privește cultul, sau cinstirea icoanelor. Adunarea au fost deschisă de Patriarhul Metodieu, la anul 843, în Catedrala Sfintei Sofia din Constantinopol. În urma hotărârii sinodale, icoanele au fost reasezate în cinstea cuvenită. Cu această ocazie s'a luat și hotărârea ca această mare biruință a creștinității să se vestească an de an în fiecare Biserică.

Acum unsprezece veacuri, data acestei zile memorabile s'a nimerit la 11 Martie, prima Duminecă din Paresim. Și de atunci până astăzi și mereu așa până la sfârșitul veacurilor, prima Duminecă din postul mare poartă și va purta numele de „Dumineca Ortodoxiei“.

Pentru noi Români, Dumineca întâi din Paresimile anului 1950 prezintă în mod deo-

sebit o mare biruință. Se împlinesc douăzeci și cinci ani de când Biserica Ortodoxă Română a fost promovată la demnitatea de „Patriarhie“, prin instalarea în scaunul Patriarhicesc a Prea Fericitului Miron, căruia i-a urmat în această înaltă demnitate I. P. S. Nico-

Ce a însemnat pentru poporul românesc, creștin dela zămislirea lui, credința mărturisită de Biserica Ortodoxă, o vedesc paginile istoriei. Răsfoind aceste pagini colbuite ale trecutului plin de frământări și sbucium, ne vom putea lămuri și convinge „quantum satis“,

Mântuitorul

dem. După trecerea la cele veșnice a Prea Fericitului Nicodem, conducerea Bisericii Ortodoxe Române i-a fost încredințată actualului Patriarh, I. P. S. Iustinian, sub a cărei înțeleaptă oblăduire s'a săvârșit actul istoric al unificării sufletesti a poporului românesc din Ardeal. Pe bună dreptate, I. P. S. Iustinian merită, în plină măsură, titlul de „Patriarh al tuturor Românilor“.

Implinindu-se un sfert de veac dela înființarea Patriarhatului Ortodox Român, în semn de pios omagiu, pro memoria decedaților întâi Stătători în scaunul patriarhicesc, Prea Fericitului Miron și Nicodem, se va săvârși în toate Bisericile cuvenitul „Parastas“.

că Biserica a fost pentru noi scut și izvor de întărire. Ea a călăuzit și luminat cărările și răspântiile poporului nostru oropsit, în cursul lung al veacurilor. Prin credința propovăduită de Biserica Ortodoxă ne-am păstrat ființa etnică și datinile moștenite din bătrâni. Și era o vreme, când unica hrană pentru minte și inimă ne-o servea psaltirea și ceaslovul.

Multe s'ar putea spune. Dar trebuie să mă mărginesc la subiectul reclamat de însemnătatea zilei și, ca atare, să tratez problema privitoare la cultul icoanelor, sau mai bine zis „cultul sfinților“, pe cari îi reprezintă icoanele.

Întâi de toate însă, țin să amintesc aci, ca într'o mică

„Eu sunt lumina lumii, cel ce vine după mine nu va umbla întru întunec, ci va avea lumina vieții.“

Ioan 8, 12.

paranteză, că exact ca pe vremea „iconoclaștilor“, există și astăzi anumiți sectari, rătăciți dela credință, cari spun că prin cultul sfinților noi nu respectăm porunca I dumnezeiască: „Să nu ai Dumnezei streini înaintea mea. Chip cioplit să nu-ți faci, ca să te închini lui“!...

Trebuie deci să precizăm un lucru, sau un adevăr, făcând cuvenita distincție, care va putea servi ca răspuns acelor cari, tâlcuind Scriptura după cum îi taie capul, ne fac observații.

Cuvântul a „cinsti“ și a „preamări“, nu înseamnă a „adora“. Noi nu-l adorăm decât pe Dumnezeu, în trei ipostaze, Tatăl Fiul și Duhul Sfânt. Pe Fecioara Maria o cinstim și o preamărim, pentru că ea este mama lui Iisus și cereasca noastră mamă. Cinstim Sfânta Cruce, fiindcă prin ea s'a săvârșit sublima operă a răscum-părării noastre. Și îi cinstim pe sfinți, fiindcă ei au fost maieștrii și eroii vieții creștinești.

Dacă istoria popoarelor sâr-bătorește — cu tot dreptul — pe oamenii distinși, artiști, poeți, savanți, ect... în viața și faptele cărora au strălucit calitățile alese ale firii omenești, atunci nu merită oare cinstire și sfinții cari au știut să ducă la biruință străduințele cele mai mărețe ale sufletului creștin?!

În lumina acestei idei, dispăre orice obiecțiune, că cinstirea sfinților ar micșora cultul ce-l datorăm lui Dumnezeu. Când spre exemplu contemplăm frumusețile naturii, în miez de vară, de pe creasta unui munte, sau când privim mulțimea stelelor cari licăresc pe boltă, în nopți senine, sufletul nostru simte instinctiv măreția Ziditorului. Dar poate să existe ceva mai sublim decât sufletul unui sfânt, în care strălucește, mai frumos ca orice metal prețios, frumuseța, și măreția lui Dumnezeu?!

Viața fiecărui sfânt e nu imn de sclavă la adresa lui Dumnezeu. Și toate suferințele îndurate de ei erau o fărîmă din Crucea Sfântă pe care a fost răstignit ceresul Mântuitor.

Și acum iarăși o mică paranteză.

O mamă bătrână și văduvă așteaptă mereu reîntoarcerea unicului ei copil plecat la războiu și despre care nu mai știa nimic de-un lung șir de ani. Mai trăiește? sau a murit? Cine știe?! Dar ea îl așteaptă mereu. Și de câteori o cuprinde dorul, scoate din sertar o fotografie. Contemplând imagina redată pe carton, inima ei de mamă se stămpără, se mângăie; și, sărutând cartonul simplu, are senzația că buzele ei au afins aievea chipul viu al copilului drag.

Câte exemple de acest fel nu ne oferă viața de toate zilele! Prin asemănare, sau comparație, de câteori contemplăm icoana unui sfânt, ne reamintim de acela pe care îl reprezintă și, prin intuiție — să-i zic așa — sufletul nostru se ridică mai ușor în sferele adevăratelor reverii.

Imi vine în minte înduioșătoarea scenă desfășurată în drumul calvarului. Subt apărarea crucii și sleit de puteri, Iisus cade în praful drumului. Fața lui plină de sudori și sânge atinge pământul. Când se ridică, praful lipit pe față și umezit de sânge și sudori apare în pete de noroiu. Cuvioasa Veronica, fiind în apropiere, îi întinde o ștergătoare. Și iată minunea! Pe ștergătoare rămâne imprimată imagina lui Iisus.

Se știe, că Sf. Apostol Luca, pe lângă ocupațiunea de medic, cu știință cam primitivă, cum erau doctorii din acele vremuri, se îndeletnicea și cu pictura. Intre altele, a zugrăvit și icoana Preacuratei Fecioare. In stihirile dela „Paraelis“, slujba ce se oficiază în onoarea Neprihănitei Fecioare, se spune: „Mute fie

buzele celor fărădelege, cari nu se închină cinstitei tale icoane, celei zugrăvite de Sf. Apostol Luca, ce să cheamă „povățuitoare“.

Ori, dacă Apostolul Luca, discipol 'al divinului învățător, a zugrăvit icoana Preacuratei, e cea mai limpede grăitoare

fiindcă nu e de-ajuns să aprindem numai luminări în fața icoanelor, ci întâi de toate în sufletul nostru să ardă viu și intens lumina credinții. Trăind așa, să ne rugăm mereu lui Dumnezeu:

„Intărește Doamne dreapta credință a dreptmăritorilor creș-

dovadă, că cereasca noastră Mamă merită să fie cinstită și preamărită.

Prin cinstirea icoanelor, cari ne reamintesc viața plină de sfințenie a celor pe cari îi reprezintă, să ne nizuim a trăi o viață cu adevărat creștinească,

împreună cu Sf. Biserica Ta, până la sfârșitul veacurilor. Și ne iuvrednicește să putem fi și noi părtași ai bunătăților făgăduite de Tine, celor ce cu dragoste și râvnă plinesc legea Ta“.

Prot. SABIN TRUȚIA

SIMBOL

În coloanele revistei noastre s'a sulevat în deosebite rânduri problema „pangarului“, sau în termen mai obișnuit, a „lumânărilor“, arătându-se și sensul lor simbolic.

Deși dictonul spune „non bis in idem“, prin importanța pe care o prezintă, această problemă merită să fie reîmprospetată mereu.

„Gutta cavat lapidem non vi, sed saepe cadendo“. Din acest „saepe cadendo“ — reîmprospetare, iară și iară — va răsări poate, măcar acum, în ceasul al unsprezecelea, grăuntele aducător de roade.

Evident, Cucernicii Frați, ajunsți în dilemă, și-au uitat tocmai de ceea ce este mai important, adică de „pangar“, care, în Biserica ortodoxă este în uz din moși-strămoși și ca atare va trebui introdus în toate parohiile, printre altele și pentru motivul că este, dacă nu unicul, dar în tot cazul cel mai sigur și cel mai garantat izvor de venit.

Se spune — și pe bună dreptate — că experiența este cea mai bună și cea mai minunată școală a vieții. Și atunci, întreb: Cucernicii Frați, cari spun că în lipsă de venituri nu au posibilități de echilibrare a bugetului parohial și că înființa-

rea pangarului va merge greu, au făcut măcar o încercare?

Există parohii, unde toate cheltuielile sunt acoperite exclusiv din venitul lumânărilor. Ba, la orașe — spre ex.: Cluj, Turda, Huedin, etc... — din acest venit se plătește și corul bisericesc și cântăreții de strană. Să verifice și aci vorba: „omul sfințește locul“ și... — iertați-mă! — „cum e sfântul, așa e și tămăia“.

Unde preotul știe să se apropie de sufletul și de inima parohienilor săi, Biserica e arhiplină, Duminecă de Duminecă și sărbătoare de sărbătoare. Și invers, unde preotul e un „lasă-mă, să te las“, bate vântul a pustiu și toate chestiunile bisericești merg anapoda.

Greutăți întâmpină cu toții. E firesc. Sunt inerente oricărui început. Dar cei mulți reușesc totuși să răzbească prin toate greutățile și să iasă la liman. Tu nu poți să învingi obstacolele, fiindcă ești absolut indiferent, sau nu vrei.

A te strădui din răspuțeri pentru un lucru bun și folositor cauzei pe care o servești — „cu vreme și fără de vreme“, cum spune marele Apostol al neamurilor, Sf. Pavel — e o virtute. Iar cea mai deplină satisfacție o vei găsi în conștiința datoriei împlinite.

„Copiii nu înțeleg ce vor.

A plânge e cumiția lor“...

Desigur, ar fi bine dacă ne-am putea asemăna copiilor, dar numai în ceea ce privește nevinovăția. Tânguirea e o carte de vizită care nu te prezintă câtuși de puțin în mod favorabil.

„Ce ați venit să vedeți? Trestii clătinate de vânt!“ Nu fi nici sceptic. Și cu atât mai vărtos nu te lăsa stăpănit de apatie, căci această maladie sufletească poate să-l contamineze și pe fratele tău, în a cărui inimă — dacă nu te întâlnești în cale — ar fi putut încolți un grăunte de elan.

Intr'un amurg, intrând în Biserica pe lângă care treceam în drumul spre casă, o găsim scaldată într-o lumină feerică. Să nu vă închipuiți cumva, că această lumină iradia din becurile candelabrelor.

-Zeci de lumânări — cine le-ar fi putut număra? — ardeau în pâlăit ușor pe tăbliile voluminoase ale sfeșnicelor așezate lângă icoanele cari o reprezentau pe Maica milostivirilor. Se servea „Acatistul“. O mulțime de credincioși, bărbați și femei, de toate vârstele, în atitudine de adâncă smerenie, se rugau milostivei Stăpâne a cerului. O bătrânică, îngenunchiată alături de câteva femei mai tinere, își ridica mereu pri-

virea înlăcrimată spre icoana scaldată în lumină.

Desigur, din fiecare suflet, prezent în acele clipe în lăcașul adevăratelor elevări, se înalță spre cer o solicitare de ajutor, de mângâiere, sau o rugă de caldă recunoștință. Iar lumânările ardeau, reflectându-și pe icoane și pe fețele credincioșilor pâlăitului galben portocaliu.

Firește, ași fi dorit să ascult cu atenția cuvenită sfânta slujbă, dar nu știu cum... și fără să-mi dau seama, gândul și privirea îmi rătăceau uneori asupra grupurilor de credincioși cufundați în rugăciune. Tabloul atât de fascinant, mă copleșea.

La un moment dat, un copil, în etate de cinci-șase ani, se ridică în vârful degetelor, trundindu-se să fixeze pe sfeșnic o lumânare. Găsindu-mă în apropiere, încerca-i să-l ajut.

— Lasă! — protestă băiețașul. — Vreau s'o pun eu! E pentru „tăticu“!...

O doamnă tânără, îmbrăcată în doliu, își sbici lacrimile. Eram lămurit. Mama văduvă și copilașul veniseră la biserică, să aprindă o lumânare pentru cel drag și plecat pentru totdeauna.

Aveam senzația că sufletul meu lacrimiază.

Și acum, cucernice părinte, permite-mi o întrebare: în parohia Frăției Tale nu există soții, mame, copii, etc... cari să aprindă o lumânare, stând în smerită rugăciune lângă icoana lui Iisus și a Precuratei?

Nu uita că se apropie Sfințele Paresim! La „denii“, la „trastie“, la slujba Prohodului și în noaptea „Invierii“ fiecare creștin dorește să aprindă câte o lumânare.

Iniințează „pangarul“. Încearcă și vei vedea rezultatul. Experiența te va lămuri și te va edifica pentru totdeauna.

Prot. SABIN TRUȚIA

nu are. Fără dragoste cunoștința este rece și respingătoare. Pe ce se cunosc ucenicul lui Iisus? După dragostea dintre ei“.

Nu ne va surprinde deci, că duhovnicul își face toate judecățile pe măsura acestei dragoste îndelung răbdătoare. „Viața în Iisus nu începe decât în dragoste. Și cine nu are înțelegere pentru dragoste, acela nu strălucește cu credința sa“.

Una din cele mai frumoase meditații rămase dela Părintele Sofian este cea închinată morților. Autorul meditației adâncește problema morții, fără a-l pierde lîmpezimea. Morții Părintelui Sofian au fost oameni care au făcut pe alții fericiți, ei sunt vii, deși adormiți, și participă la cele ce se petrec pe pământ, continuând a vedea totul de sub glie. Morții Părintelui Sofian au avut ochi frumoși și rară gingășie, dar toate s'au vestejit, ca iarba. „După cum în sânul muniților se ascund comori nesfârșite, deși ochiul nu vede la suprafață decât piatra și burufeni, așa sub gheața cîmîntrelor zac avuțiile cele mai scumpe ale inimilor noastre, morții noștri“.

Între morții și cei vii, ca odinioară Aron, se așează preotul și aduce jertfă „necrunță“ pentru odihna celor adormiți. Morții Părintelui Sofian sunt foarte familiari și

lor li se datorează totul: „În mare măsură, tot ce sunteți și aveți, morților le datorați. Casele și gospodăriile în care locuiți, pământul pe care-l stăpâniți, bunurile pe care le folosiți, chiar și creșterea care v'a făcut un bun nume între oameni, dela ei le-ați primit. Morții au muncit, s'au îngrijit, au asodat, s'au lipsit de multe, numai ca să vă poată face fericiți. Vorba Scripturii: Alții s'au ostenit și voi ați intrat în osteneala lor.“

Și mai departe: „Rugați-vă neîncetat pentru cei din seminția și rudenile voastre. Și rugați-vă nu numai în zilele închinute lor, ci totdeauna vă rugați, adăugând și aceste cuvinte: Doamne odihnește sufletele... Această scurtă rugăciune va aduce celor trecuți din viață ceva din bucuria pe care o simt cei de pe fronturi când primesc o scrisoare dela al lor: Nu ne-au uitat! Ne iubesc mereu!“

Prezența Sfinției Tale printre noi, Părinte Sofian, nu vrea să devină amintire. Morții noștri sunt vii și participă la cele ce se petrec aici. Poți avea și Sfinția Ta bucuria pe care o simt cei de pe fronturi: nu te-am uitat, ești iubit mereu.

EUGENIA MUREȘANU

„Meditațiile“ Părintelui Gh. Sofian

Am în mână o parte din manuscrisele celui care a fost Părintele Gheorghe Sofian.

Prezența sa, care nu vrea să devină amintire, mă oprește să vorbesc despre lucruri care n'au fost făcute spre a fi elogiate, dar oricine s'ar mira să descopere că, sub o aparență aproape serafică, Părintele Sofian ascundea un rașionat al scrisului. Cred chiar că își făcuse din ceasurile dedicate scrisului o singuratecă desfătare spirituală și că în discreția cuvântului roștit era ceva din această desfătare pe care o purta cu sine.

Citind din manuscrisele sale care, aproape toate, nu sunt decât meditații pe marginea eternelor teme creștine, găsești ușor explicația succesului, mare, spiritual, pe care Părintele Sofian l-a avut fără ca să recurgă vreodată la frazeologie discursivă.

Omul din manuscrise este omul din viață și omul din viață este acela care a scris. Acești doi prieteni nu s'au trădat niciodată, ei simțeau la fel, gândeau la fel și vorbeau cu bunăvoință generoasă aceleași lucruri, aceiași oameni. Amândoi se suprapun perfect și nu există între ei contraziceri, cum chipul din oglindă nu-l mîntă pe cel din fața ei. Cuvântul fiecăruia se mărturisea prin faptă și fapta se oglindea la rîndul ei în cuvânt. Viața duhovnicească nu era o natură moartă de pe o pânză îndepărtată, care să servească unor teoretizări sterile, la masa de scris. Era una din realitățile ultime ale spiritului, pe care duhovnicul o avea în sine și o reflecta în priviri, în ținută, în scris. De aceea se pare puțin ciudat că frumusețile deseoperite ale acestei vieți se doreau totuși închise sub semnul modestiei, al bunătații și indulgenței.

Supportul tematic al meditațiilor lăuate de Părintele Sofian îl formează în primul rînd *citatul scripturistic*. S'ar putea spune că fiecare meditație își are citatele ei, dar nu folosite la îndeplăne pentru a favora o autoritate supremă, și atât. Căci citatul la Părintele Sofian nu este un decor retoric, el se integrează perfect în

comentar, încât un cititor neavertizat de ghilimele nici n'ar ști unde se termină citatul și unde începe iarăși meditația.

O caracteristică a meditațiilor Părintelui Sofian este nota de comunicabilitate pe care o dă învățăturilor Bisericii. Dogmatica, ce vie devine când își primește forma prin graiul mulcom moldovenesc. Gîndul teologic este împletit la fiecare pas cu poezia și viața. Viața niciodată nu scapă din privirile duhovnicului. Este un mare dar simplitatea la care a ajuns. Trebuie să știm că Biserica a pierdut în Părintele Sofian un scriitor bisericesc de seamă, croit după tiparul vechilor scriitori bisericesti.

Părintele Sofian era unul din marii înștiși ai textelor biblice, și le cunoștea tot așa de bine cum cunoștea pe acei cetățeni ai Academiei de Știință teologică, cu sufletele cărora lucra în via Domnului. De aceea, poate, ca să îmbrace aceste esențe cerești în haina săracă a cuvântului omenesc, duhovnicul nici nu avea nevoie de ceea ce se cheamă în știința compoziției „stil“.

Stilul nu este decât gradul de demnitate pe care-l au cuvintele, aceasta ni s'ar părea definiția stilului, citind meditațiile Părintelui Sofian. Duhovnicul n'a luat cu împrumut stiluri străine. A știut ce să așeze înainte de sine, în locul întâi, ca singurul stil în numele cărui se cuvenea să trăfăcă și să moară. Și Părintele Sofian a așezat în locul întâi, înainte de sine, capitolul 13 din scrisoarea I către Corințeni.

Cu virtutea dragostei creștine ca avant-gardă, supunea toate faptele făcute sub condiția umană, judecării acestora. Avea în numele cui să judece. De aceea, „stilul“ meditațiilor sale este stilul pe care-l întrebunțează această dragoste, un stil direct, demn și cald, căci emana din sediul dragostei, din inimă. Ca și omul, scriitorul purta războiu aceluși „câșdăcel“ care îngheață asprațiile ființei spirituale. Nu scrise fraze ca acestea de dragul hărții: „Biserica este societatea dragostei în Iisus Hristos. Cine este străin de dragoste, nimic

Unirea Duhului prin legătura păcii

În cei 250 ani de despărțire dintre frați, șoaptele de rugăciune cucernică au picurat din sufletele preoților în cele ale credincioșilor și, ca fum de tămâie, „unirea credinței și împărtășirea sf. Duh cerând“, s'au îndreptat către tronul de mărire veșnică a lui Dumnezeu: „Pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfințelor lui Dumnezeu Bisericii, pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm!“

Aproape toți Prea Cucernicii Frați, în lucrările lor au arătat dorul fierbinte al neamului de a fi iarăși una. „Numai factorii politici, externi și interni, care continuau interesele lătrănuice ale celor dinainte, au împiedecat realizarea acestui deziderat popular. A trebuit să vină o nouă orientare politică în țara noastră, regimul de democrație populară, care a acordat poporului libertatea de a-și mărturisi și împlănta vrierile, ca și unitatea bisericască să devină realitate“. Sau cum înțelept grățește un altul: „A adus blîndul păstor ziua bucuriei, creînd împrejurări și lucrînd prin oameni așa fel, ca Biserica Neamului să se reintregească“. Duhul Sfînt suflă acolo unde vorește și putem adăuga pe dreptate că suflă atunci când vorește, așa cum vorește și prin cine vorește. Nimeni nu-l poate sta împotriva și nimeni nu-l poate trage la răspundere.

Garantarea libertății conștiinței de către Constituția Republicii Populare Române, noua lege a cultelor, denunțarea concordatului cu Vaticanul, chemarea părintească a I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului pe Câmpia Libertății, apelul I. P. S. Patriarh Iustinian al României, au însemnat tot atîtia pași uriași spre unificarea religioasă a neamului românesc, ce s'a cristalizat în 1 Decembrie 1948 în Cluj, s'a împlinit la 3 Oct. în București și s'a con-

sfințit la 21 Oct. în catedrala Reînțegririi Bisericii Românești din Alba Iulia.

Și cât de plină de duioșie a fost clipa reînălării fraților cu sufletul împărțit timp de 250 de ani. Ne stăruie în gânduri imaginea întâlnirii celui visipitor cu Tatăl iubitor și la departe văzându-l Tatăl lui, ce adeseori privea de pe acoperișul casei în largul zării doar se va fi, l-a leșit înainte căzînd unul în îmbrățișarea celuilalt, plînsul lor le-a întors întristarea într-o bucurie. Și nu a putut roști îndată acel „grășit-am, primește-mă măcar între argații tăi“ până Tatăl l-a dăruit haina cea mai frumoasă, încălțămintea în picioarele lui rănite și trudite de drum și înel în degetul său, precum i s'a făcut P. S. Părinte Teofil, tânărul eptiscop al Romanului și la loc de cinste așezînd în praznicul bucuriei pe cel trei P. C. Părinte Vicar, și prin ei întreaga Biserică revenită la legea străbună. La loc de cinste, protopop reveniți, au fost menținuți sau ridicați în fruntea protopopiatelor.

„Într-o lumină și mai bogată, pe crăncinii reînțegririi îi vîd în aureolă de legendă și printre toți, mai limpede și mai luminos, vîd pe Fiul Împăratului veșnic, care cele risipite într'una le-a adunat.

Orice jignire în acele zile, ar fi însemnat pentru noi cei reveniți, o rană care ar fi săngerat toată viața în sufletul nostru. Dar am fost întâmpinați cu înțelegere deplină, mai mult cu dragoste. „În frămîntarea noastră, am constatat că am avut multă înțelegere din partea Bisericii ortodoxe.“

Suntem și noi sinceri și recunoaștem că au fost și ezitări, au fost nedumeriri și frămîntări; pentru că

Meditații religioase în Postul Mare

In cadrul Vecerniei din Duminecile Postului Mare vor avea loc două serii de meditații religioase în Catedrala episcopiei și în Biserica „Schimbarea la față” din Cluj. Ele se vor ține după programul următor:

ÎN CATEDRALĂ

26 Febr. 1950: „Hristos izvorul credinței noastre.” Prof. Dr. I. Todoran.

5 Martie 1950: „Hristos izvorul iubirii noastre.” Prof. Gh. Barna.

12 Martie 1950: „Hristos izvorul nădejzii noastre.” Asist. I. V. Spiridon.

19 Martie 1950: „Hristos izvorul vieții noastre.” Lect. I. Bunea.

26 Martie 1950: „Hristos izvorul păcii noastre.” Prof. I. Pop.

2 Aprilie 1950: „Sângele lui Hristos preț de răscumpărare pentru păcatele noastre.” Prof. Dr. L. Munteanu.

ÎN BISERICA „SCHIMBAREA LA FAȚĂ”

26 Febr. 1950: „Tatăl nostru carele ești în cer, Sfintează-se numele Tău.” Prof. Dr. N. Balca.

5 Martie 1950: „Vie împărăția Ta, fie voia Ta, precum în cer așa și pe pământ.” Lect. Aug. Faur.

12 Martie 1950: „Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi.” Prof. Dr. I. Zăgrean.

19 Martie 1950: „Și ne iartă nouă greșalele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri.” Prof. V. Ienciu.

26 Martie 1950: „Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne mântuiește de cel rău.” Lect. V. Rusu.

2 Aprilie 1950: „Sfânta Cuminecătură.” Prof. Dr. D. Bodea.

Răspunsurile le dă corul studenților în teologie.

CONSILIUL EPARHIAL

spun cu Păr. A. Faur „Credința nu-i un lucru de-fecare zi, ceva pe care o schimbă după anotimpuri și după soare, ci e cea mai de preț comoară pentru creștinul ce trăiește cu nostalgia vieții de dincolo în suflet.” Și în viață, credința ne-a fost comoara cea mai de preț. A fost de trebuință și îndbold, gândul mântuitor al P. F. Patrărarh, amintit de un frate preot, „Slujbele noastre, slujbele voastre.” A fost întăritor gândul că, revenind la Biserica ortodoxă, slujim la același altar, aceeași jertfă liturgică, același popor drept-credincios. A fost de lipsă să pornim pe drumul unificării cu conștiința că nimic nu ne desparte, totul ne unește. Nu 4 puncte stau despărțitoare între Biserica ortodoxă și cea catolică, și nici 14 cum află un iubit frate și nici chiar 40, ci unul singur: este *trufia* șederii înainte a oamenilor. Și când aceasta nu va fi, vor cădea toate celelalte. Pentru că, „Dumnezeu nu este al învrăjbirii, ci al păcii”. (I Cor. 14, 33).

Toate ne spun că suntem una: Maica Domnului, Biblia și Tradiția aceeași, Crucea, Tainele, Moaștele, Icoanele, Sfântii, ajutorarea morților, postul, ajunul, abstenența, curăția și fecioria, monahismul.

Toată legea să stea pe loc, — și noi ne mândrim că 250 de ani ea a și stat. Iată cum am lăniștit ezităriile, nedumeririle, frământările. Filofoque, azima, purgatorul, miridele, epicleza, toate aceste probleme pot fi rezolvate în mod practic în sânul aceleiași credințe creștine ortodoxe, numai trufia omenească să cadă. Este tot una că zici: Duh sau Spirit, spunea odată cu adâncă înțelepciune P. S. Episcop Nicolae; numai într'un caz nu-i tot una, când nici cum nu vrei să zici Duh, sau nu vrei să zici Spirit; atunci nu-i tot una. Ortodox, — catolic, — două numiri pe tema cărora, fără a ști altă pricină de deosebire, s'au pro-

pus certuri, desbinări, lupte confessionale, când în realitate, aceste noțiuni sunt identice. Biserica lui Hristos este ortodoxă, adică dreptcredincioasă. Biserica lui Hristos ortodoxă, trebuie să cuprindă tot pământul; să fie universală sau catolică. Ea este Biserica sinoadelor ecumenice, adică este sobornică.

Pe cât de mareș a fost actul Reintegrării, pe atât de mareș sunt sarcinile ce ne întâmpină. Și cea dintâi, cea mai imperioasă, este aceea de a păstra de acum înainte în chip indistructibil. Unitatea religioasă a neamului românesc. „Nevoști-vă, zice sf. Apostol Pavel Efesenilor, a păzi unirea Duhului prin legătura păcii”. (Efes. 4, 3) și Romanilor „...una între voi să gândiți!” (Rom. 15, 5), iar Corintenilor „...toți să grăiți una și să nu fie între voi desbinări ci să fiți uniți într'un gând și într'u o înțelegere” (I Cor. 1, 10).

Vom atinge această țintă, lăsând pașii noștri să meargă pe cărarea dragostei. Nu cele ce par că ne despart să le așezăm între noi, ci să întindem punte de trecere cu cele ce simțim că ne fac să fim una.

Punând mâna pe coarnele plugului, nimic nu i se cade să privească înapoi. Viitorul se clădește uitându-te înainte nu înapoi. Biserica a găsit întotdeauna în învățătura sa sfântă, temelia progresului.

Să pornim o întrecere sfântă precum ne îndeamnă Apostolul Pavel „Cu dragoste frățească unul pe altul iubiți, unul pe altul cu cinstea întrecând, în râvnă neameși, cu spiritul arzând, Domnului slujind, într'u nădejde bucurându-vă, în necazuri răbdători, într'u rugăciune stăruind”. (Rom. 12, 10).

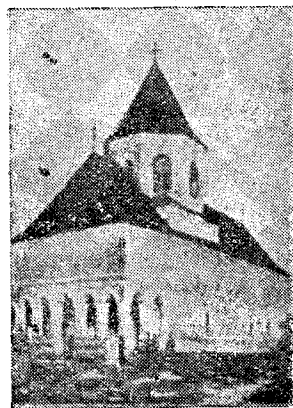
Iată sarcini mareșe, ce urmează mareșului act al Reintegrării Bisericii românești din 3 Octomvrie 1948.

Pr. TRAIAN MAN

Despre originea religiei

În cele mai vechi peșteri unde se găsesc urme de locuință a primilor oameni se găsesc obiecte de cult, adică religie. Aceasta ne duce la aceea postulare cum că în sufletul omului există ontologic, în-născut sentimentul religios și ideea religioasă în gândirea lui. Acest sentiment pe care psihologul James îl numește „simț al nevăzutului”, Tolstoi „simț viu al divinului”, filosoful Soloviev „perceperea supra-sensibilului” ect... este sentimentul religios pe care se bazează religia. Partea dogmatică a religiei depinde de cunoașterea minții omenești. La început, în epoca primară a omenirii, era religia monoteistă, credința în unul Dumnezeu, așa ne spun mărturiile scrise cum ar fi cartea Facerii și codicele Hamurabi, cel mai vechi document scris în ma-

terle de religie. Cercetarea mitologilor antice și religioșilor oamenilor sălbatici au dovedit că în dosul amestecului de credințe și rituri, se descopăr idei despre o unică divinitate și înalte idei morale.

Conlucrează cu arta, o folosește și o îmbogățește în conștiință, la rândul său. Încă din antichitate se spunea că omul este o ființă socială. O parte a ființei umane este îndreptată spre exterior spre

obștesc spre social și o parte rămâne intimă unde omul își păstrează tainele sale, planurile ce le făurește, de unde izbucnește tumultos și setea după veșnicie...

Viața spirituală a omului este mai profund decât formele vieții exterioare și de aceea mântuirea sufletului, satisfacția morală în împlinirea virtuților, omul o caută în sine și în Dumnezeu.

De aceea religia nu amestecă celelalte sfere ale vieții culturale a oamenilor, cum ar fi arta, știința, și pe care le putem asemăna cu niște paralele trase ce merg la infinit, ce coexistă, se pot ajuta între ele, dar niciodată substituie total, sau anihila una pe alta. Așa în lunga istorie a vieții omenești religia a ajutat mult la crearea culturii. Au fost momente chiar în epoca creștină când religia, ca latură conservatoare, a zădărnicit uneori progresul, dar aceasta nu e vina creștinismului sau a Intemeietorului lui, ci a oamenilor din acele epoci. Dar aportul mare adus de creștinism culturii covârșește acele pagini obscure de zădărniciere.

Știința are de scop cunoașterea legilor fenomenelor naturii și domnarea naturii prin această cunoaștere. Metoda ei e empirică, iar scopul religiei este satisfacerea cerinței în unirea omului cu Dumnezeu, atingerea binelui suprem, perfecțiunii și fericirii în această unire cu Dumnezeu, e calea cunoașterii viii a Lui. Metoda religiei sau mijlocul de a ajunge la scop este credința, simțul religios, experiența religioasă, intuiția și revelația divină.

Numai omul trebuie să știe a păstra distinct aceste sfere de viață și a le cultiva fără să le amestece una cu alta..

A. S.

† Prot. Dr. Gh. SOFIAN

Taina Sfântului Mir

Taina Sf. Mir este aceea taină care se săvârșește prin ungerea cu Sf. Mir a trupului spre sporire și întărire, prin harul Sf. Duh, în viața spirituală dobândită prin botez. Această sfântă taină provine ca și celelalte dela Mântuitorul Iisus care a făgăduit Sf. Apostoli că le va trimite pe Sf. Duh, fapt ce s'a întâmplat în Dumineca Rusalțiilor, când Duhul Sfânt s'a pogorit asupra Sf. Apostoli în chip de limbă de foc.

Partea văzută a acestui taine este ungerea în formă de cruce cu Sf. Mir: la frunte, la ochi, la nas, la gură, la urechi, la piept, la mâini și la picioare, adică a părților mai însemnate ale trupului celui botezat cu rostirea cuvintelor: „Pecetea darului Duhului Sfânt”, (după II Cor. 1, 21-22). Aceste cuvinte fac forma tainei Sf. Mir.

Materia: Sf. Mir se prepară din unt de lemn curat, amestecat cu substanțe aromate spre simbolizarea diferitelor daruri ale Duhului Sfânt și se sfințește de mai mulți Episcopi în Joia Sf. Patimi, în timpul săvârșirii sf. Liturghii.

Roadele: Taina Sf. Mir împărtășește primitorului harul Sfântului Duh, care luminează mintea și întărește voia pentru înțelegerea și mărturisirea adevărilor de credință și pentru propășirea în toate faptele cele bune.

Botezul este primul act prin care un om devine membru al Bisericii creștine, iar ungerea cu Sf. Mir este pecetea care întărește actul acesta.

Taina Sf. Mir nu se repetă, decât în cazul când un creștin trece la altă credință și în urmă revine iar la Biserica Ortodoxă, atunci se unge din nou cu Sf. Mir, ca o întărire a câinței și a îndreptării lui.

Primitorul acestei sfinte taine este creștinul de curând botezat.

Săvârșitorul este episcopul și preotul. La Romano-Catolici, numai episcopul administrează taina aceasta, dar nu imediat după botez, ci abia după ce copiii ating vârsta cel puțin 7 ani.

Temeiuri biblice: Instituția tainei Sf. Mir, n'o găsim amintită direct în Noul Testament, deși ea provine dela Mântuitorul.

In Vechiul Testament a prezis-o profetul Ioil: „Turna-voi din Duhul meu peste tot trupul.” (3, 1-2).

Isus făgăduiește Sf. Apostoli in mai multe rânduri că le va trimite pe Sf. Duh: Ioan 14, 16-17; Matei 10, 20; Luca 12, 12; 24, 49; Fapt. Ap. 1, 8. Texte de instituire după unii teologi ar fi: II Cor. 1, 21; Fapt. Ap. 8, 7; I Ioan 2, 20; însă textul cel mai indicat e in Evang. lui Ioan 7, 38-39: „Cel ce crede intru mine... râuri de apă vie vor curge din pânțele lui. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau să-l primească acei cari cred intr'insul. Căci până atunci Duhul nu fusese dat pentru că Isus nu fusese încă preamărit”.

Temeiuri patristice: Originea dumnezească a acestei sfinte taine ne-o dovedesc și mărturiile Sf. Părinți și scriitorii bisericești.

Astfel *Herma*, părinte apostolic, amintește de „puteri duhovnicești, care sunt darurile Sfântului Duh.” (Păstorul, Asemănarea 9, 17).

Teofil al Antiohiei zice: „Noi de aceea ne și numim creștini, pentru că am fost unși cu dumnezeescul mir.” (Ad. Autolycom 1, 12).

Tertulian spunea: „După ce ești din scaldătoare, vă ungeți cu ungera cea binecuvântată.” (De baptismo 7, 8).

Ciprian la fel învață: „Cel botezat trebuie să fie și uns, spre a putea deveni prin mir, adică prin ungeră, unsul lui Dumnezeu și a dobândi harul lui Hristos.” (Epist. 70).

Grigorie teologul zice: „Să vă însemnați sufletul și trupul cu pece-

tea ungerii și a Duhului.” (Cuvânt la botez).

Ciril din Ierusalim in Cateh. III mistagogică vorbește la fel despre taina ungerii cu Sf. Mir și arată instituirea ei dumnezească, deosebită de botez, precum și modul împărtășirii ei adică ungera părților principale ale corpului.

Sfinții Părinți, adunați la sinodul din Laodicea (366) au hotărât astfel: „Oricine se va întoarce dela erezile... se unge cu Sf. Mir și după aceea se împărtășește cu Sfânta Euharistie.” (Canonul 7).

Deci, atât din Sf. Scriptură, cât și din doctrina Sf. Părinți se constată pe deplin realitatea tainei ungerii cu Sf. Mir.

Ce privește obiectiunea unora, că taina Sf. Mir ar fi inovație, și că cel botezat au primit in Botez pe Sf. Duh, aducând ca sprijin textul dela (I Cor. 6, 11), noi le răspundem că in sf. taină a Botezului se împărtășește darul Sf. Duh ca sigil și întărire in credința și curățirea primită in Sf. Botez.

Deosebirea între aceste două Sfinte Taine se vede clar in Fapt. Ap. 8, 14-19.

Aici este vorba aparte despre taina Botezului și aparte despre taina Mirului și totodată se arată necesitatea tainei ungerii cu Sf. Mir, alături de taina Sf. Botez.

Sfinții Apostoli împărtășeau Duhul Sfânt prin punerea mânilor asupra celor botezați, de aceea taina aceasta mai poartă și numele de punerea mânilor, ceea ce in curând s'a înlocuit prin ungera cu Sf. Mir, chiar de către Sf. Apostoli. (II Cor. 1, 21-22).

Materialele de învățătură să se scoată din Sf. Scriptură. De ex.: I Cor. 6, 10; Efes. 5, 5; Mt. 12, 36; Evrei 10, 29; Mt. 25, 13.

II. Duhovnicul ca medic. Sfaturile

Cunoscând duhovnicul cauza păcatelor, starea, gradul de păcătoșenie al penitentului, va ști ce sfaturi să-i dea pentru îndreptare.

1. Evitarea ocaziunilor la păcat; chefuri, aperitive, aldămașuri. (Mt. 18, 8-9), prieteni răi, spectacole.

2. Dacă nu se pot evita aceste ocazii la păcat de ex. cazarmă, sau birou împreună cu colegi imorali, atunci se sfătuește: moderație in toate, muncă, abnegație, lectură bună, îngrijirea sănătății spre a fi calm, înfrânare, examen de conștiință cât mai des.

Cuvintele urite, scenele josnice nu murdăresc pe om, dacă nu le face el, și nu sunt faptele lui până când nu le aprobă, ci le respinge launtric.

Remediul de prevenire a ațărării simțurilor, prilejuită de obiecte și împrejurări externe, este acela de a feri simțurile de a lua contact cu astfel de lucruri și împrejurări. Simțurile să fie stăpânite și puse la adăpost de tentații, căci ele joacă rolul central la săvârșirea păcatelor, zice Sf. Grigore Teol. (Cuv. la Paști, Vintilesc pag. 205).

Sfaturile să fi făcute cu atenție deosebită la starea socială, intelectuală, materială și sanitară a penitentului.

III. Epitimiile sau canoane

In scaunul mărturisirii preotul este judecător. El apreciază gradul de păcătoșenie, căința sinceră, dorința și străduința de îndreptare a penitentului și pronunță canonul pentru îndreptarea vieții penitentului.

Epitimiile sau canoanele sunt mijloace pedagogice asemănătoare pedepselor din T. V. aplicate lui Moise și David pentru îndreptarea lor.

Epitimiile sunt norme sau reguli de disciplină bisericească pentru îndreptarea vieții și ridicarea ei la nivelul legii morale. Ele au deci ca scop păstrarea ordinii morale in societatea creștină, domolirea mândriei păcătoșului, punerea unui frâu, care să-l împiedice de a mai face faptele de cari s'a curățit.

In biserica ortodoxă epitimiile au caracter medicinal, nu unul vindictiv, răsunător cum învață Biserica romano-catolică.

Ele nu sunt parte esențială a sposedaniei, ci sunt numai prescripțiuni medicinale date pentru asigurarea însănătoșirii dobândite, și spre păzirea celorlalți credincioși, sunt leacuri cari vindecă, întăresc și feresc de boli noi.

Indeplinirea epitimiei dă prilej penitentului să observe și să se convingă că ființa lui este supusă la două legi, corespunzătoare celor două forme ale vieții: viața fizică și viața spirituală.

Prin indeplinirea exercițiilor cuprinse in canon penitentul ajunge să simtă diferența (și chiar contrastul) dintre cele două forme de viață, și prin fapta sa afirmă preimatul spiritului in viața omenească: Se introduce astfel rândulă in viața instinctelor, iar regula vieții va fi dictată de cerințe superioare. Când canonul ajunge să așeze in psihologia penitentului pe „omul duhovnicesc” inaintea „omului trupesc”, atunci îndreptarea vieții sale urmează in chip natural.

Epitimiile sunt de două feluri: Unele au caracter general, adică se

pot da oricărei categorii de penitenți, iar altele, au caracter special, se aplică pentru vindecarea unor anumite păcate.

Epitimiile cu caracter general sunt: rugăciunea, cercetarea in mod regulat a serviciilor divine din biserică, lecturile edificatoare și examenul de conștiință.

Pentru penitent, rugăciunea este un act de supunere față de Dumnezeu, dorința exprimată de a se face legătura cu El, ruptă prin păcat, expresia nimeniciei omului.

Obiectul special al rugăciunii penitentului trebuie să fie, cererea îndurării și ajutorului dumnezeesc.

In rugăciunile sale zilnice, penitentul va adăuga cereri speciale pentru obținerea ajutorului dumnezeesc ca să fie tertat, primit și sprijinit in hotărârea lui de îndreptare.

Cercetarea bisericii. In biserică penitentul găsește un mediu potrivit pentru meditație. Acti sufletul se poate descătușa de preocupările vieții zilnice. Unele slujbe (can. sf. Andrei săpt. 5) duc la deșteptarea penitentului de căință.

Lecturile morale sunt folositoare pentru că luminează mintea, recrează și delectează inima, și-l feresc pe om de preocupările josnice.

Despre examenul de conștiință am vorbit in cele precedente.

In ceea ce privește epitimiile cu caracter special, nu le putem înșira pe toate, ci vom stabili următoarea normă: Pentru viața morală a penitentului se va propune și se va sădi in inima lui acea virtute care e mai potrivită impotriva pasiunilor și vicțiilor lui.

Canonul prescris să urmărească obișnuirea penitentului cu virtutea care stă la poala opus al păcatului.

Incă in veacul IV. Sf. Părinți au formulat următoarea terapie: „Noi știm că contrariul prin contrariu se vindecă”. Urmând această formulă, omului necumpătat i se dă canon abținerea, avarului, hoțul, înșelătorului, i se dă milostenia, risipitorului și celui lacom de plăceri lumești, i se poruncește frecventarea bisericii și citirea cuvântului lui Dumnezeu, celui slăbit in credință și nădejde, rugăciunea stăruitoare, hulturilor de Dumnezeu și sperjurilor, lăudarea lui Dumnezeu, citirea și ascultarea cărților morale, mai ales a Psaltirei, care cuprinde rugăcini de umilință și doxologii.

Autorul cărții „Indemn spre po-căință” dă câteva exemplificări că-lăuzitoare:

- Te-ai îmbolnăvit prin imbulbare? Vindecă-te prin post.

- Ți-a rănit sufletul necumpătarea? Cumpătarea să-ți fie leacul boalei.

- Ți-a pricinuit lăcomia fără saț o febră a sufletului? Milostenia să-ți înlăture belșugul.

- Ne-a rănit răpirea bunurilor altora? Lucrul răpit să fie inapoiat stăpânului adevărat.

- Ne-a dus minciuna aproape de pierzare? Iubirea de adevăr să în depărteze primejdia!

Reparațiuni, despăgubiri și restituiri ca epitimii de pocăință.

In baza aceluiași principiu, contrariul prin contrariu se vindecă, canonsirea la reparațiuni, despăgubiri și restituiri este de mare importanță. Ea are de scop reeducarea conștiinței și a voinței penitentului.

Nu e vorba numai de pagubele materiale pricinuite semenilor, cât

SPOVEDANIA

ca prilej de pastorație individuală

I. Indreptarea penitentului

1. Duhovnicul ca învățător

Prin mărturisire verbală deplină și sinceră penitentul arată dorința de a se îndrepta și a începe o viață nouă. Dorința aceasta trebuie să fie implinită de duhovnic, căci omul singur nu este capabil, deci are nevoie de ajutor, sprijinitor și călăuzitor. Duhovnicul îl învață, adică îl formează inteligența, să cunoască păcatele și să reziste tentațiilor.

1. Păcatul este călcarea voiei lui Dumnezeu, dușman al ordinii morale, o boală a sufletului, o alianță cu Diavolul, pierderea dreptului de a fi fiu al lui Dumnezeu și de a cere darurile sale.

Chiar dacă momentan aduce faloase, efectele păcatului sunt rele. Penitentul să simtă desgust față de păcat, să simtă o intristare care duce la mântuire.

La fiecare păcat mărturisit preotul va arăta urciunea lui, și necesitatea de a-l evita. Se va ține seamă de starea socială, intelectuală și de sensibilitatea penitentului. Unii înțeleg mai ușor, alții mai greu. Unii cari trădează lăncezeală trebuiesc chiar dojenți. Alții scrupuloși sau prea sensibili pot fi impresionați cu câteva cuvinte.

Instruirea penitentului are de scop, nu numai îmbogățirea minții cu cunoștințe, cât mai vărtos impresiionarea inimii și trezirea conștiinței. In

acest scop duhovnicul va înfățișa cu măiestrie și cu căldură frumusețea virtuților și răsplata lor. O paralelă, un contrast între păcătoșenie și virtute frumusețea virtuților, urciunea păcatelor, impresionează profund inima și sguduie conștiința.

Cunoașterea binelui însă nu-l face pe om bun, căci faptele izvoresc din voință. Duhovnicul are rol de a forma voința oamenilor, căci slăbiciunea voinței este cauza păcatelor și a recidivelor. Pentru întărirea voinței duhovnicul poate folosi dojana mângăerea și incurajarea „dar cu blândețe”, cum zice Sf. Apostol Pavel: „Cu blândețe să dojenească pe cei ce stau impotriva ca doar le-o da Dumnezeu pocăință spre cunoașterea adevărului, și aduși fiind ei din nou la viață, ca să facă voia lui Dumnezeu, să se trezească din cursa diavolului.” (II Tim. 2, 25-26).

Mustrarea penitentului se face după ce s'a încheiat instruirea despre păcat și virtute. Se cere aici multă prudență și înțelepciune spre a nu jigni amorul propriu al penitentului și astfel să se instreineze de sf. taină.

Mângăerea și incurajarea este necesară acelor penitenți, cari se cred definitiv pierduți. Aceștia vor fi lămurii cu cuvintele Mântuitorului Mt. 9, 13; 18, 14. I Epist. Ioan 1, 9, că Dumnezeu iartă păcatele celor ce se căesc cu sinceritate.

mai ales de cele morale. Duhovnicul va sguđu conștiința penitentului arătându-i lanțul întreg de rele și suferințe, cauzate de un exemplu rău al său, de o vorbă rea, de o calomnie etc.

Reparațiunea constă în a cere iertare aproapelui, și a-l da ajutor material și moral.

Dacă reparația sau restituirea mai ales cea materială nu este posibilă față de persoana păgubită, penitentului i se poruncește să facă binele moral, ajutor material în societatea unde trăiește, sau să inzeestreze așezămintele cu folos obștești (spitale, biserici, mănăstiri).

(Urmează) Prot. D. BODEA

EVANGHELIA

† Prot. Dr. GHEORGHE SOFIAN

DESPRE POST

Postul cel mare stă înaintea noastră. Postul, adică vremea înfrânării, a plângerii păcatelor, a curățirii și înnoirii sufletești, a împăcării noastre cu Dumnezeu.

A posti în înțeles creștin înseamnă a te reține dela anumite mâncări în vederea desăvârșirii sufletești. Se întreabă unii: Ce legătură este între mâncare și între suflet? Intrucât cineva se devărușește abținându-se dela anumite alimente?

Iată răspunsul: Ființa omului constă din două părți: din trup și suflet. Armonie perfectă în ființa noastră există atunci când cel dintâi se supune și ascultă de poruncile celui de al doilea. Sufletul trebuie să aibă frânele de conducere. Trupul să fie sluga credincioasă care să slujească acestui stăpân și să-l ajute la împlinirea chemării sale.

Însă de cele mai multe ori se întâmplă să se răstoarnă această ordine lăsată de Dumnezeu. Sluga detronează stăpânul și răpește drepturile lui. Trupul — cu poftele lui, cu instinctele lui, cu plăcerile lui, domină pe bietul suflet, și-l abate dela cele înalte, îl apleacă în jos, spre materie. Atâția dintre noi ajungem robii grijelor de mâncare, de îmbrăcăminte, pentru atâția dintre noi „Dumnezeul nostru este pântecul” (Filip 3, 19). Atâtea crime și

fărădelegi ies din această carne păcătoasă.

Însă această înfrânare dela mâncări nu alcătuește întregul înțeles al postului. Semnul adevăratului post creștinesc este ca abținerea dela mâncare să meargă mână în mână cu abținerea dela păcate.

Dacă creștinii în vremea postului nu sunt mai buni, mai milostivi, mai curați, mai cinstiți, vor posti în zadar. În această privință sf. Ioan Gurădeaur zice: „Vrednicia postului nu stă în oprirea dela bucate, ci în ferirea de păcate. Domnul nu voiește înfrânare nefolositoare ce nu sfințește pe cei ce și-o impun. Trăiește în nevinovăție, păzește-ți inima curată, ține poruncile lui Dumnezeu, ferește-te de orice patimă. Iată adevăratul post”.

În al treilea rând postul mai este și vremea ispășirii păcatelor săvârșite în trecut.

Tăcerea, lacrimile, rugăciunea, cercetarea mai conștiințioasă a sfintelor slujbe, iată care trebuie să fie ocupațiunile creștinului în vremea postului. Jocurile, balurile, petrecerile, bețiile, astea trebuiesc ocolite în cursul acestor săptămâni.

Trbuie să luăm asupra-ne suferința mântuitoare. De aceea se cere să renunțăm la plăcerile cari în altă vreme a anului poate sunt nevinovate. Căci o jertfă trebuie adusă. Într'un fel trebuie să ispășim. Și dacă din anumite cauze postul trupesc nu se poate împlini cum trebuie, se cuvine să ne pedepsim prin renunțarea la plăcerile de care ne putem lipsi.

Retragerea în noi înșine, grija de suflet, acesta e postul ce ni-l cere Biserica.

vestit evanghelia iubirii și a bunei răsplăți, pentru cei ce umblă în căile Domnului!

Odihnească în pace!

Pr. C. Gog

Informațiuni

Prilej de învățătură. De curând, au adormit întru Domnul încă doi preoți din Eparhia noastră. Unul nu era membru al Fondului de înmormântare, iar al doilea nu era la curent — conform Regulamentului — cu plata cotizațiilor.

Fiirește, în această situație nu s'a putut plăti ajutorul de înmormântare care — în condiții normale — li s'ar fi cuvenit urmașilor celor doi preoți adormiți întru Domnul.

† **Dr. Const. Lacea.** Aflăm cu durere că distinsul profesor al Școlii de Științe din Brașov, Dr. Const. Lacea, a încetat, de curând, din viață. Adormitul întru Domnul se retrăsese la pensie încă înainte de războiul din urmă.

Filolog de o reputație îndeobște cunoscută, Dr. C. Lacea a fost, până la moarte, unul dintre cei mai harnici colaboratori ai Dicționarului Limbii Române, în curs de publicare de către Academia R. P. R.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 871/1950.

Douăzeci și cinci de ani
dela înființarea
Patriarhatului Român

Circulară

Sinodul Permanent al Bisericii Ortodoxe Române a hotărât comemorarea în plenul Sfântului Sinod a 25 ani dela înființarea Patriarhatului, pe ziua de 25 Februarie 1950.

Punem în vedere tuturor preoților din Eparhia Clujului, ca în amintita zi să facă slujba de pomenire pentru Patriarhii Români decedați: Miron și Nicodem; iar în predica din Dumineca Ortodoxiei să vorbească despre importanța acestui act în viața bisericească, săvârșind și Te-Deum.

Cluj, la 9 Februarie 1950.

Episcop Șeful Serviciului
NICOLAE Prot. P. Șendrea

Nr. 640/1950.

Circulară

Către PP. CC. Părinți Protopopi și CC. Părinți din cuprinsul Eparhiei Clujului

Toate cărțile și revistele ce se trimit Oficiilor parohiale trebuiesc trecute în inventar și în registrul bibliotecii parohiale.

Această operație va fi controlată de organele noastre de inspecție.

Cluj, la 3 Februarie 1950.

Episcop Șeful Serviciului
NICOLAE Prot. P. Șendrea

Nr. 752/1950.

CIRCULARĂ

Sfânta Patriarhie prin adresa Nr. 1510/1950, ne face cunoscut următoarele:

Copie: Pe temeiul adresei Ministerului de Finanțe Direcțiunea

† **Preotul Augustin Bodea**, a adormit în Domnul în vârstă de 70 ani, dintre cari 47 petrecuți în slujba altarului în parohiile Gostila, Ciceu-Corabie, iar ultimii 25 ani în Ciceu-Gurgești, jud. Someș, leagănul străvechi al familiei sale, care vreme de 250 ani a dat biserici din sat, neîntrerupt, slujitori al altarului, din tată în fiu.

Viața lui a fost o strădanie și muncă devotată pentru creșterea copiilor săi, pentru binele și înălțarea Bisericii a cărei devotat slujitor a fost.

Rodul muncii sale este dăruit în zidurile, care-i vor vesti vrednicia peste ani și ani, a celor două biserici și a celor două case parohiale, ridicate din indemnul și prin purtarea sa de grijă, în parohiile pe care le-a păstorit, dar mai ales se află adânc întipărit în sufletul păstorilor săi, de care s'a făcut mult iubit și cinstit prin vrednicia și blândețea sa.

Își doarme somnul de veci în Cluj, unde venise să-și caute sănătatea sdruncinată de ani și muncă.

Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii, iar amintirea să-i fie vie.

† Preot Eugen Munteanu

Devotat slujitor la altarul Domnului, după grele și chinuitoare suferințe, s'a stins din viață, în ziua de 28 Ianuarie 1950, la locuința fiicei sale Eugenia, din orașelul Gherla, județul Someș.

La dorința defunctului, osemintele pământești au fost transportate în comuna Sălcia de sus, jud. Turda.

În această localitate de munte, adormitul ostenitor în via Domnului, și-a încheiat al 45-lea an de activitate preotească.

Ceremonia înmormântării s'a săvârșit Luni 30 Ianuarie a. c. în biserica parohială din Sălcia de sus.

La pîoasa ceremoniei au servit: Prot. tractual V. Loga. Pr. Silviu Jina, T. Mălinescu și parohul local Cornel Gog.

În cuvînte pătrunzătoare și răscălititoare de lacrimi multe, prot. V. Loga, a evocat dînstinsele însușiri ale preotului dispărut.

Preotul local C. Gog, a arătat drumul vieții, pe care l-a parcurs

cu demnitate preotul Eugen Munteanu, până la vârsta de 68 ani, când Domnul l-a chemat între aleși Săi.

Vrednic este de menționat că: în câmpul activității pastorale, Preotul Eugen Munteanu, rămâne pentru cei care l-au cunoscut mai deaproape, un exemplu demn de a fi urmat.

Corect și cu demnitate în împlinirea funcțiilor sacerdotale. Sincer și prietenos în viața socială. Aprig apărător al adevărilor de credință.

Cu dragoste pentru poporul dreptcredincios care la rândul său și-a dovedit recunoștința, urmându-l până la mormânt într'un număr deosebit de mare.

În conștiința poporului nostru va rămânea multă vreme neștearsă amintirea slujitorului cu chip de mucenic, înfăă căldă și dușoșie în vorbă.

De acum își doarme somnul lui, lângă tovarășii de viață și nu de parte de altarul dela care a bine-

impozitelor pe veniturile populației Nr. 122.568/1949, avem onoare a Vă face cunoscut că potrivit art. 137 din Statutul de organizare și funcționarea Bisericii ortodoxe române care dispune: „Preoții, diaconii și cântăreții beneficiază pe lângă salariu, de locuință și seste acolo unde există”, — urmează că cei în cauză nu plătesc chirie pentru folosința casei parohiale.

Cât privește plata impozitului, aceasta se va stabili de organele fiscale în cadrul decretului Nr. 188/1949”.

Cluj, la 6 Februarie 1950.

Episcop Șeful Serviciului
NICOLAE Prot. P. Șendrea

Nr. 536/1950.

Circulară

Biserica Catedrală ortodoxă din Târgu Mureș zidită cu mari jertfe acum 15 ani, a ajuns ca acoperișul, care a fost avariat în timpul războiului, să înceapă a i se strica.

Pentru a veni și noi în ajutorul credincioșilor ca să poată repara catedrala cu un ceas mai devreme, invităm Cucernica noastră preoțime din cuprinsul Eparhiei, ca în una din Duminecile Marelui Post, între 26 Februarie și 26 Martie 1950, să poarte în acest scop în biserică un disc. Sumele colectate se vor centraliza, până cel mai târziu la 1 Aprilie 1950, pe protopopiate, iar acestea le vor trimite pe adresa Oficiului Parohial Ortodox Român Târgu Mureș.

Cluj, la 3 Februarie 1950.

Episcop Șeful serviciului
NICOLAE Prot. P. Șendrea

Redactor responsabil:
Părintele OLIMPIU T. BUCIN

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj